

(...*"az ember nem arra született, hogy legyőzzék!"*)

Ritka elismerést és megbecsülést jelent az egy gimnáziumi osztálynak, ha az érettségi tablója 50 év óta ugyanazon a helyen látható a patinás alma mater folyosóján. S ott sem akárhol ám (nem egy hátsó folyosói szegletben), hanem a legelőkelőbb helyen: a tanári szoba bejáratával szembeni falon. Ötven éve oda tetette az akkori igazgató, s azóta ott a helye. Naponta láthatta fél évszázadon át ezt az „elitcsapatot” a gimnázium minden pedagógusa, ha kilépett a tanári szobából. S láthatja ma is... Igen, a *pápai Türr István Gimnáziumban* érettségizett 1964. júniusában egy „elitosztály”, a legendás IV./B. Ahogyan akkor mondták: a „*latinosok*”.

Nyilvánvalóan azóta több ilyen eminens diákközösség is kikerült a patinás falak közül. A '64-es IV./B. is egy elitosztály volt valóban (avagy inkább az lett a négy év alatt), mert hiszen nem úgy válogatták össze a legjobb bizonyítványú gyerekekből. Negyvenen kezdtek 1960. szeptember 1-én, 27-en jutottak el az érettségiig, s ma 17-en élnek még. Megdöbbenő, hogy tízen nem érhettek meg a mostani *50. éves találkozásukat*, s a még élők közül is jó néhányan súlyos betegségekkel küzdenek. A nemrégiben tartott találkozásukon így már csak 12-en tudtak megjelenni. Mondogatták is, hogy sérülékeny, háborús korosztály az övék, s a világháborút túlélő szüleik tele voltak stresszel, nyúggel-bajjal, kilátástalansággal, nélkülözésekkel, s bizony még üldöztetés is kijutott „osztályrészül” némelyikük szüleinek.

Az összetartó osztályt ért sok gyász, drámai eset ellenére is a találkozón mégis azt hangsúlyozták, amit 1964-ben a ballagási meghívójukra írtak jelmondatként: ...*"az ember nem arra született, hogy legyőzzék. Az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni"*.

Elhunyt tanáraikra és társaikra gyertyagyújtással, csendes főhajtással emlékeztek a mostani - különleges jubileumot jelentő – találkozásukon. Ám szentül hitték ma is, hogy mennyire igazak *E. Ernest Hemingway* gondolatai. Hitték, hogy társaikat a halál sem győzte le, mert mind a tízen megalkották úgymond az életművüket, valamennyien sikeres emberek lettek, családot alapítottak, s ők különben is már – ahogy a hívők mondják – „*Istennél vannak*”.

„Nem győzettek le! S milyen különös „véletlenje” a sorsnak: a már elköltözött „tízek” mindegyike hívő ember volt.

Egyetlen volt tanárunk él még, aki természetesen velük volt (hál' Istennek velük lehetett) az 50. éves találkozón: a 78 éves *Varga József*, matematika, fizika szakos tanárunk. Aki a '60-as évek elején fiatal, kezdő tanárként oktatta „matekra” a „latinosokat”, ám aki később 15 éven át (1975-től 1990-ig) igazgatója is volt a Türr István Gimnáziumnak.

Miért is volt 50 évvel ezelőtt ez az osztály elit és vált kicsit legendássá még a hírneves pápai Türrben is? (Ahol azért sosem volt ritkaság – s ma sem az - egy-egy kiváló osztályközösség.) Egyértelműen azért, mert jobbnál jobb tanulók alkották az érettségiig eljutott csapatot. Az érettségijük átlaga 4,5-re „jött ki”, valamennyiüket felvették különböző főiskolákra, egyetemekre, azaz mindenki diplomás lett az osztályból. Van közöttük számos orvos, jogász, mérnök, tanár, közgazdász...

Megtisztelte a legendás osztályt a találkozón a gimnázium mostani igazgatója, *Németh Zsolt* is, aki tájékoztatta az „öregdiákokat” az alma materük mai helyzetéről, eredményeiről. Örömmel hallották az „öregek”, hogy a Türr ma is „kapós”, jó nevű középiskola, nem kell úgymond „harcolni” a beiskolázandó elsősökhöz. Noha egyre kisebb létszámúak a korosztályok, s a kisvárosban - Pápán - négy középiskola is működik.

Az igazgató elmondta: a Türr a tanulmányi versenyeken elért eredmények alapján a gimnáziumok országos sorrendjében a 36. helyen áll, ami elismerést érdemlő eredmény, különösen annak ismeretében, hogy közel 2 ezer középiskola rangsorolása alapján „jött ki” ez a jó helyezés. Az igazgató szerint a feltételeket, anyagi lehetőségeket illetően lehetetlen versenyezniük – s ez nem is céljuk - a hírneves budapesti és néhány vidéki nagyváros gimnáziumával.

A Türr egy *otthonos, barátságos iskola*, amelynek mindig az adott rangot és vonzerőt, hogy ott összetartó közösségek

kovácsolódtak, s

kiváló tanárok tanítottak és tanítanak

. Minden korszaknak voltak kiemelkedő tanár-egyéniségei. Ennek az osztálynak például olyan legendás tanár tanította a magyar irodalmat, mint

Csapó Gyula

(akinek a neve nem csak Pápán, de megyszerte, sőt országosan is ismert volt és tiszteletet váltott ki a pedagógusok és a diákság körében egyaránt), s mi mást is oktathatta volna még a „latinosoknak” - mint a

latin nyelvet

Az igazgató ugyanakkor megemlítette azt is, hogy a gimnázium épületére nagyon ráférne már a felújítás, ám sok pénzbe kerül, s tudvalévő, hogy a fenntartó lehetőségei behatároltak. De természetesen bizakodóak – tette hozzá. Végül az igazgató az 50. éves érettségi találkozójukat ünneplő öregdiákoknak a *Türr István Gimnázium Emléklapját* adta át.

Az alma mater falai közötti emlékezés után természetesen fehér asztalnál folytatódott a baráti találkozó és múltidézés. Órákon át sztoriztak az „öregfiúk” a gimnáziumi évek derűs eseteiről és szeretett tanáraikról, s emlékeztek számos történettel a már elhunyt társaikra is. Köszönetet mondtak két társuknak is, akik nem kis erőfeszítésekkel összehozták a találkozót: *Koncz*

Sándor

pápai

tanárnak, volt iskolaigazgatónak és

Mohácsy Lajos

tanárnak, a győrsági iskola volt igazgatójának.

Ugyanakkor nem győztek mesélni az „öregfiúk” a sikeres gyerekeikről is és még inkább a csodálatos unokáikról, úgy gondolván: bennük ők (is) folytatódnak egy kicsit tovább. Hiszen az embert „csak” elpusztítani lehet, de legyőzni tényleg nem. Mert valóban „*nem arra született, hogy legyőzzék*”.

(A legendás Türr-ös osztály tagjai közül egy újságíró lett, aki e fenti dolgozatával „emlékezett meg” a nevezetes pápai találkozásukról. Ő *dr. Józsa Benő*, aki a megyei napilapnál, a Naplónál dolgozott 22 éven át (újságíróként, rovatvezetőként, főszerkesztő-helyettesként), majd országos lapokat tudósított, s a nyugdíjba menetele előtti másfél évtizedben pedig a Magyar Távirati Iroda (MTI) munkatársa volt.)